

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Compensatio in re diversa, paragr. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

compensationem, & illa res, quam accipis, non est creditorum tui debitoris; si enim esset illorum, certe, quia alienum tunc acciperes, tibi illam vindicare non posses.

m l. eundem ibi sec. 6. nu. 111.

§. II.

Compensatio in re diversa.

1. **A**D explicationem doctrinae addantur sequentes quaestiones. Prima, an licite possis tibi compensare, accipiendo rem specie diversam ab ea, quae tibi debetur? v. g. debet tibi quis triticum vel pecuniam, an possis occulte accipere vinum, vel vestem æquivalentis pretij? supponimus enim, quod si v. g. vestis plus valeat, quam tuum debitum, reddatur statim excessus &c.

Respondeo, te non posse *a* si ex acceptance rei diversae damnum grave sequitur debitori; posse, *b* si id non sequitur. Ratio est, quia, si non sequitur, non est, unde pecces, ut accidit, quando eam rem, quam accipis, facile debitor pecunia, vel alio modo sibi comparare potest. At si sequitur, sine ratione ipsum directe damnicat, quare, & peccas, & restituere damnum teneris. Quod si alium modum non habes tibi compensandi, nisi accipiendo rem specie diversam, cujus carentia graviter debitorem aliunde damnicat, sanè licite sumere poteris: debitori enim imputabitur tale damnum, dum is debita solvere non laborat. Idem tamen moneo, quod in sinuavi §. præcedente num. 5. Non e-

nim licebit tibi, propter modicum, quod tibi forte debetur, gravissimum proximo damnum asferre.

a v. Mol. Petrum Nav. Reb. alios allatos à Dian. p. 2. tr. 16. ref. 48. *b* Vasq. c. 5. de rest. §. 1. dub. 9. n. 47.

§. III.

Compensatio in debito dubio.

1. **S**ecunda. Quando dubium est, an debitor aliquid tibi debeat, potesne pro ratione dubij, aliquid tibi occulte compensare?

Respondeo, non posse, quia non est æquum, pro debito incerto velle solutionem certam. Idem est in probabilitate, quam aliqui (sed perperam) dubium vocant positivum, id est, quando sunt probabiles rationes, quod tibi aliquid debeat, & probabiles, quod non debeat. Idem, inquam, est, quando probabilitas versatur circa factum, quia tunc melior est conditio possidentis, ut alibi diximus: *a* at quando probabilitas utriusque partis, id est, debitoris & creditoris est circa jus, esto, aliqui in aliquibus casibus concedant, posse fieri occultam compensationem contra debitorem, nos tamen universaliter id negavimus ibidem, quem locum omnino relege.

a li. 1. in decal. c. 3. §. 3. à nu. 9.

§. IV.

Compensatio in re, quæ mittitur ad debitorem, vel ei debetur.

1. **T**ertia. An possis tibi compensare, sumendo rem, quam tertius

Q. O.